

Ljubljanski List

večerna priloga deželnemu uradnemu časniku.

Izhaja vsak dan razen nedelj in praznikov ob 5. uri zvečer.

Uredništvo in upravnništvo: Kolodvorska ulica št. 16. — Z urednikom se more govoriti vsak dan od 11. do 12. ure. — Rokopis se ne vračajo. — Inzerati: šeststopenjska polti-vrsta 4 kr., pri večkratnem ponavljanju daje se popust. — Volja za Ljubljano v upravništvu: za celo leto 6 gld., za pol leta 3 gld., za četrt leta 1 gld. 50 kr., na mesec 50 kr., pošiljatev na dom velja mesečno 9 kr. več. Po pošti velja za celo leto 10 gld., za pol leta 5 gld., za četrt leta 2 gld. 50 kr. in za jeden mesec 86 kr.

Štev. 239.

V Ljubljani v torek, 20. oktobra 1885.

Tečaj II.

Prvi dan adresne debate v državni zbornici.

Bitka se je pričela, v soboto otvorila se je v avstrijskem parlamentu velika adresna debata. Izid prvega dneva bil je po vsem časten za desnico in njene govornike. Slehernemu nepristranskemu opazovalcu, kateri svoje sodbe ne zajema iz kalnih virov dunajske žurnalistike, moralo je jasno biti, da je notranja veljava onih argumentov, koje smo ta dan čuli z desne strani državnega zbora, isto tako tudi njih vnanja oblika, daleč nadkrilovala levičarske izpeljave!

Število upisanih govornikov bilo je letos ogromno. 76 poslancev, skoro četrtina vse zbornice, gnješlo se je jedno uro pred sejo v predsednikovi pisarni, zahtevati, da jih sprejme v imenik govornikov. Da se nikomur krivica ne zgodi, odločevalo je zrebanje. Slučaj je nanesel, da je slovenski poslanec prof. Šuklje dobil nalogo, otvoriti vrsto onih poslancev, kateri so se prijavili za adresu večine. Odstopil je svoje mesto čestitljivemu vodji českega naroda, dr. Lad. Riegerju, ter tako še le koncem seje prišel do besede. Imenom levice govorili so v sobotni seji Carneri, Heilsberg in Scharschmid.

Levica navadila se je v zadnjem času, začel tek velikih debat izročati jako nesrečnemu govorniku, štajarskemu „modrijanu“ Carneriju. Nenaprijetna prikazen, ta Carneri. Včeraj pa bil je njegov govor — ako se sme namreč zmes pretiranih napadov in malo parlamentarnih psovka počastiti s tako laskavim izrekom — posebno nesrečen. Pač so mu pristaši ploskali na vse kriplje, toda na obrazu bilo je vendar zapisano marsikateremu razsodnejšemu levičarju, da mu je Carnerijeva du-

ševna hrana vendar le preveč „paprikovana“. Koncem govora zagazil je levičarski „Rufer im Streit“ celó v nek melodramatičen slog, in postal je, naravnost rečeno, nepopisno smešen!

Za Carnerijem branil je stališče opozicije načelnik nemškega kluba, Heilsberg. Mož govori brezmerno glasno in pathetično, iz svoje vreče siplje in trosi neskončno količino obrabljenih fraz, slog njegovih diatrib živo spomina na „navdušene“ govore nemških „buršev“ pri kakem studentovskem komersu. Ni čuda, da se je med njegovim govorom dvorana skoro izpraznila. Ves nemško-avstrijski klub jo je popihal v hodnike in restavracijo, le intimnejši somišljeniki tevtónskega doktorja so ga obdajali, verno poslušajoč obilno frazeologijo njegovo, in maloštevilno krdelce desničarjev, v danih v božjo voljo, stalo je s povešenimi glavami ter se razpostavljalo hrumeči povodnji. Vtisa govor njegov ni napravil čisto nobenega.

Za Heilsbergom — Scharschmid, uže to ime opravičuje praznoto, katera je med dotičnim govorom zavladala po dvorani. Saj pripada možak onim govornikom, kateri galerijo in poslance kar v beg zapodé s svojo dolgočasnostjo. In pri vsem tem ima žalibog še to grdo razvado, da samemu sebi dopada ter nehati ne more. Pogreval je svoje ničevosti skoro poldrugo uro, celó klavijaturo puštih svojih šal je z nova spustil nad nesrečnimi poslanci, in prijatelji in protivniki radostno so vzdihnil, ko se je vendar enkrat pretrgala tanka nitka njegovih argumentov.

Poleg južnotirolskega poslanca Bertolinija, kateri je s silno slabotnim glasom neko izjavo od sebe dal, v koji razklada, zakaj se Italijani ne morejo strinjati z načrtom manjšine, govorila sta z desnice dr. Rieger in prof. Šuklje. Radost-

nim srcem priznavamo, da nas je sloveči voditelj Čehov iznenadil s prekrasnim govorom. Da tega govornika dičijo izredne oratorične lastnosti, lepa beseda in polnodoneči glas, uprav mladeniška navdušenost za človeške uzore, spojena z najčistejšo ljubeznijo do avstrijske in česke domovine, znano je vsakemu izobraženemu Slovincu. Toda sabotnemu govoru Riegerjevemu pridružila se je posebna državniška zmernost, katera je silno uplivala tudi na protivnike. Državniški govor je bil dovršen po obliki, poln globokih mislij. Zlasti kar je govoril o sporazumljenji z nemškimi rojaki, ostro, obsojajoč izgrede proti drugi narodnosti, naj se vrše s te strani ali z one, in kar je bil povedal o razmerji med nemškim jezikom in drugimi deželnimi jeziki, primerjajoč jih jezikovnemu razmerju v armadi, segalo je v srce. In videti imponantno postavo „českega leva“, tresočo se notranje razvnetosti, koja izvira iz najprijetnejšega notranjega prepričanja, želeli smo sami pri sebi, da bi sabotni seji mogli prisostvovati naši domači prenapeteži ter od dr. Riegerja se učili, kako je govoriti možu, kateri v istini nad vse ljubi svojo domovino!

Burno je desnica odobrvala Riegerjev govor, sprejela je tudi Šukljejevo razpravo z laskavo in živahno pohvalo. Govor rojaka našega prijavimo takoj, ko nam dojde stenografično poročilo. Morda se mu da ugovarjati, da je bil preveč polemičen. Ali pomisliti treba, da mu je bilo omajati in ovreči neosnovane trditve dveh predgovornikov, in to nalogo je po splošni sodbi desničarjev jako srečno rešil. Vrh tega bil je zadnji govornik in zbornica očitvidno uže utrujena, tako da ni bilo več umestno, raztezati govor. Glavni namen govornikov bil je vsekako, dokazati

Listek.

Prokleta!

(Roman Spisal Emile Richebourg; po E. Vacanovi predelavi prosto poslovenil Janko Leban.)

(Dalje.)

5.

Gospa Bussières je hodila vsak dan vèn, izvzemši v petek, ko je sprejemala svoje prijateljice. Redko je hodila peš. Akopram je imela pa lastne kočije, najemala je vendar čestokrat vozove. Bila je to posebnost, proti kateri grof ni imel ničesar.

Tri dni po dogovoru z Lavro izšla je peš okoli dveh popoldne. Bilo je neke sobote. Obledena je bila priprosto črno.

Na cesti najme konja ter se odpelje proti courcelleskim vratom. Tam izstopi, plača voznika ter ga pošlje nazaj.

Bila je gosto zagrarena po obrazu. Skrivajoč svoj obraz finančarjem ide skozi barriero ter je kmalu na prostem.

Voz je čakal na cesti. Nekdo se pokaže pri njegovem oknu in z robcem pomaje. Valentina

stopi čvrsto k vozu ter se vsede poleg Lavre, katera je v vozu čakala.

„Ali si uže dolgo tu?“ povpraša grofinja. — „Še-le nekoliko minut.“ — „Tedad nisem zamudila?“ — „Ne. Pa nemavi izgubljati časa.“

Kočijaž kočijo zapre, Lavra mu namigne, mož si ubere prostor na kozi, švigne z bičem po konji, in voz urno zdrči dalje.

„Kam se peljevi?“ povpraša Valentina. — „Ne daleč, v Asoières.“ — „Ali čaka tam?“ — „Ne. Rendezvous ni za danes. Moj Bog, ti trepetaj po vseh udih. Umiri se vendar!“ — „Ne vem, kako mi je;“ zajecija grofinja, „zelo me je strah.“ — „Strah te je? Zakaj? Ali nisem jaz pri tebi?“ — „Nekaj kakor slaba slutnja je v meni!“ — „Ti si otročja! Česa se bojiš?“ — „Lavra, če me ne pričakuje, ali je potrebna ta vožnja v Asnières?“ — „Bodeš uže izvedela,“ zasmeje se Lavra malicijozno.

V treh četrtih ure ste bili v Asnières-u, kjer so se nahajala takrat le zidališča in nekaj prvih vil.

Obe dami izstopite pred nizkimi zelenimi vrati, ki so bila sredi nekega zida.

Lavra povleče zvezek ključev iz žepa, poskusi več ključev ter naposled odpre. Obe ženski vstopite. Na konci dolgega drevoreda stala je majhna, čudno zidana hišica. Vse njene oboknice bile so zatvorjene.

„Pri kom sve li tukaj?“ povpraša Valentina tiho, kakor bi se bala, da bi jo slišala kaka skrita oseba. — „Za ta trenotek — sve pri meni,“ odgovori Lavra, „ker razpolagam čez vso to hišo ter imam njene ključe. Hiša je lastnina neke moje prijateljice vdove, ki je morala odpotovati v Italijo. Skoro gotovo ostane vse poletje tam. Zategadelj je prosila mene in mater, da časih sim pogledave ter sobe nekoliko zračimo. Dala nama je celó dovoljenje, da se smeve le-sim preseliti. Vrt ni zelo velik, a kakor lahko opaziš, dobro je obdelovan in uže jako senčnat.“

Sprehodivši se po vrtu, vstopite v hišo, kjer je bilo vse frišno, prijetno, elegantno, skoro koketno: pravo pravcato gnezdo za zaljubljenca.

„Danes je sobota,“ reče Lavra grofinji. „Danes osem dan bodem tukaj popoldne. Zdad poznaj pot; znaš torej sama priti le-sim. Sicer te bode voz, ki naju je sim pripeljal, v Rue Belle-

neutemeljenost in jalovost one trditve, s katero nemški liberalci opravičujejo svojo sedanjo taktiko, da se namreč narodne pravice nemškega plemena žalijo pod Taaffejevo vlado.

Naravno, da je skrajna lexica, katera se sploh odlikuje po parlamentarni neotesanosti, po polnem bila raz sebe, ko je govornik razkrival njene slabosti. Nič za to, saj je graja od strani takih politikov le priporočilo za poštenega narodnega in avstrijsko mislečega zastopnika. Česki listi „Politik“, „Pokrok“ in „Národní Listy“ jako pohvalno ocenjuje deviški govor dolenjskega poslanca ter ga pozdravljajo kot dobro pridobitev za večino. In to bode morda marsikomu v tolažilo za napade, s kojimi so se pred kratkim še obsipali vsi oni, kateri navzlic vsemu prigovarjanju mu niso hoteli odtegniti svojega zaupanja.

O uterjavanji trgovskih terjatev pri srbskih sodiščih.

(Konec.)

C. Za pritožbe in ukore na II. ali III. stopinjo plačati je brez ozira na vrednost pravdinega predmeta stalno pristojbino 10 dinarov (blizu 4 goldinarjev).

D. Biljeg (kolek) prilog znaša 20 para (blizu 8 kr.).

Odvetnikov cenovnik. Tukaj navadni odvetniški i. d. stroški so jako veliki; radi tega sem pogodil s pravnim zastopnikom poročniškim za zastopstvo avstro-ogerskih strank cenovnik njegovih zaslužkov z najmanjšimi in največjimi postavki po vrednosti pravdinega predmeta in težkoči pravde:

1.) Za poučenje in proučenje spisov 5 do 10 gld.

2.) Za pooblastilo (izključno pristojbina za poverjenje podpisov na Srbskem in kolek) 2 goldinarja.

3.) Za prosto ustmeno ali pismeno terjanje v Belemgradu bivajočega dolžnika in sporočilo uspeha (s prepisi in prosto poštnino vred) 3 do 5 gld.

4.) Za prošnjo za vpeljavo sekvestracijskega postopka na podlagi menjice, dolžnega pisma ali jed. (s prepisi i. d. vred) 3 do 6 gld.

5.) Za tožbo, po kateri se mora pripravljena sekvestracija opravičiti (s prepisi i. d. vred) 3 do 6 gld.

6.) Za tožbo z rednim postopkom (s prepisi i. d. vred) 10 do 20 gld.

7.) Za ukore ali presoje pritožbe (z vsemi prepisi vred) na II. ali III. stopinjo 10 do 15 goldinarjev.

8.) Za navzočnost na dnevih, pri obravnavah v Belemgradu za vsako uro 2 gld., zunaj Belega-

grada za vsak dan 15 gld. in povrnitev potrošene gotovine za voz, parobrod ali železnico.

9.) Za prosto pismo lastni stranki, nasprotniku, pričam i. d., ako pravda dalje traja (s prepisom in prosto poštnino vred) 1 gld.

10.) Za pismeni oglas h konkurzni masi (s prepisi in prilogami vred) 2 do 5 gld.

Umeti je vse našete pristojbine, takse in odvetniške zaslužke v goldinarjih avstrijske valjave gotovega denarja, plačilne v Belemgradu.

Ako bi katerakoli v avstrijskih ali ogerskih trgovinskih knjigah vpisana tvrdka izvolila si zastopnikom v pravnih zadevah poverjenca c. kr. poročništva in bi našla njegov račun prevelik, svobodno ji je, da mi poda tak račun v presojo in določbo, proti kateri določbi odvetnik nima nikakršne pravne poti. V zavarovanje terjatev, ki bi utegnile postati iz zastopstva pravnih zadev proti omenjenemu odvetniku na dobro avstro-ogerskim strankam, zastavil je on na mojo prošnjo tisoč gotovih frankov, ki so se vložili v hranilno blagajnico c. kr. poročništva.

Da se avstro-ogerski trgovci obvarujejo vseh nepotrebnih stroškov, izgub, terjatev in zamude časa, bilo bi jim priporočati o tej priliki še sledeče:

1.) Da se varuje menično pravo proti podpisalcu ali vzprejemniku menice, po srbskem pravu ni treba protestovati menice; le prevedniku (žirantu) nasproti treba protesta. Toliki protesti zaradi neplačila proti vzprejemniku so avstro-ogerskim upnikom le nepotrebni stroški.

2.) Po avstro-ogerski pravni ravnavi utrjuje pripomin na računih i. d.: „plačilno v...“ (na pr. Ljubljani) *forum solutionis* (reševalno sodišče) za kraj, kjer se ima plačati; in ta pristojnost avstrijskih sodišč za takozvane „kontokorent-tožbe“ (tožbe s tekočih računov). Pri obravnavah vsled tacihih tožb po avstrijskih sodiščih, uredjenih se srbske stranke navadno dajo zaočno obsoditi (kontumacirati), puste, da se obsodba upravokrepi, in tudi ne ugovarjajo izvršbinemu odloku avstrijskih sodišč. Potem dohajajo dopisi za dolžnika pristojnemu sodišču zaradi posilne izvršbe. Zdej se le ima srbsko sodišče, v čegar okrožji naj bi bila izvršba, v zmislu čl. XIII avstro-ogersko-srbske pogodbe za varstvo prava z dné 6. maja 1881 (drž. zak. št. 88 l. 1882) odrediti „skrajšano obravnavo“, katera se ima pa omejiti le na razsodbo: so li v pogodbi ustanovljeni pogoji za posilno izvršbo? Jeden teh pogojev za posilno izvršbo sodnih razsodbe se nahaja v čl. IX, odst. II pogodbe za varstvo prava, ki se glasi: „2.) Ako je pristojnost razsodnega sodišča po pravilih, veljavnih za naprošeno sodišče utrjena.“ Ker pa pripomin na računu: „plačilno v...“ po srbskem pravu pristojnosti srbskega sodišča ne utrjuje, tudi srbska sodišča I. in II. stopinje, mnogokrat celó kasacij-

sko sodišče, vsled ugovorov srbskih strank in njihovih zastopnikov pristojnosti dotičnih avstro-ogerskih sodišč ne pripoznajo in ne dopusté posilne izvršbe razsodbe na podlagi takozvanih kontokorentnih tožb. Priporočá se torej avstrijskim trgovcem, naj si dajo pripoznanje pristojnosti avstrijskih sodišč zagotoviti s pismom prej ko so naročbe izvršili, ali ker bi to malo ne vsak pošten srbsk trgovec odrekel, pa naj bi se v slučaju pravde koj do pristojnega srbskega sodišča obrnili.

3.) V konkurzih naj se gleda na to, da se vsaj v jednom in istem avstrijskem ali ogerskem mestu bivajoči upniki zedinijo o isti osebi zastopnikom po njih oglašanih terjatev. Ta oseba ni da bi morala nepogojno odvetnik biti. Ali ravno v avstro-ogerskih upnikih je o tacihih prilikah velika nesloga, kateri posledek je, da ostanejo v manjšini s svojimi predlogi gledé oskrbnitstva mase, razdelitve kreditnega premoženja i. d. Opomnim tudi, da c. kr. poročništvo vse konkurze pismeno naznanja trgovskim in obrtnim zbornicam na Dunaji, v Budimpešti, Pragi, Brnu, Gradci, Trstu, Temešvaru in društvu v varovanje upnikov v Budimpešti, o katerih se domneva, da ima udeležence avstro-ogerskih tvrdek, in da bi te skupščine po moji nevsilivi misli ne utegnile odreči svojega posredovanja v dosego jednotnega postopanja upnikov v njihovih okrajih bivajočih.

Zgodi se baje tudi, da si dajo avstro-ogerski konkurzni upniki ne redkokrat zaočno drugim upnikom zagotoviti večje pogodne deleže, nego jih konkurzna masa more dati. Taka zagotovila se plačajo mnogokrat z novim kreditom ali z drugimi poboljški. Jaz moram tacihih nepravih pogodb tembolj svariti, ker jih po moji skušnji dolžnik pozneje skoro nikdar ne izpolni in se v to s pravdo in izvršbo jedva prisiliti dá.

4.) Dalje si ne morem kaj, da bi ne opozoril avstro-ogerske strokovnjake na ne obče znano resnico, kakor se vidi, da se pristojnost srbskih sodišč pričenja še le z 200 dinari (blizu 100 gld. avstr. velj. v papirju). Do 200 dinarov so pristojni občinski odbori po mestih; v meničnih tožbah pa le do 100 dinarov (blizu 50 gld. avstr. velj. v papirju).

5.) C. kr. poročništvu v Belem Gradu dohajajo precej pogosto pooblastila in druge trgovino zadevajoče listine, poverjene le po avstrijskem ali ogerskem notarju. V zmislu čl. IX med Avstro-Ogersko in Srbijo sklenene državne pogodbe z dné 6. maja 1881 (drž. zak. št. 89 iz 1882. l.) pa morajo biti po javnih notarjih spisane listine poverjene po pristojnem oblastvu; sicer zadostuje temu podpis in uradni pečat sodišča.

6.) Naposled opozorujem še udeležence, da so v Srbi sodne obravnave skoro sploh ustne; ko-

chasse. V tem mejučasji govorila bom z Lucijanom. On pride tudi v Asnières, in sicer preje nego li ti. Oba te potem tu počakava ob treh!“ — „Ker mora biti tako, hočem priti,“ dé grofinja ganena. „Pa ti boš tukaj; ne-li? Hočeš li ostati pri meni? Obljubila si mi to!“ — „Da, bodi mirna!“ — „Jaz nemam več skrivnosti pred taboj, Lavra; vse, kar bodem govorila z Luranne-om, lahko slišiš.“ — „Kako dobro je, da imam to hišo na razpolaganje!“

Ženski stopite zopet v svoj voz ter ste kmalu bili zopet v Parizu.

Minil je teden.

Grofinja bi bila to mejučasje prebila raji samotno; Lavra pa je manevrovala tako dobro, da je grofinjo napeljala, da je vsak dan hodila ven. To je bilo potrebno, da se ji namera posreči.

Lavra ni zanemarjala nobene podrobnosti, nobene točke v izvršbi maščevalnega načrta.

V soboto zjutraj dobi grof Bussières sledeče pismo:

„Gospod grof!

Odkritosrčen prijatelj smatra si za dolžnost, da Vas opozarja na neko stvar, katera se tiče Vaše česti in zaradi koje se norca dela uže ves Pariz.

Uže mesec dnij je od tega, kar se shaja mlada gospa grofinja Bussières vsak dan z mladeničem, katerega tudi Vi dobro poznate in kojega je grofinja ljubila predno se je z Vami poročila.

Shajata se največkrat v Asnières-u v mali, skriti, sredi necega vrta stoječi hišici, katero drevesa obdajajo. Danes — v soboto — imata se popoldne tam zopet sestati.

Cesta, na kateri stoji hišica, nema še nobenega imena, a je tretja za mostom. Na vrt dospete po malih zelenih vratih, ki se nabajejo v visokem prednjem zidu.

Lehko se, gospod grof, sami prepričate, da sem vam govoril resnico.“

Grof prebravši strašne te vrste, zgrudi se na stol, kakor da ga je podrla strela. Mrzlica ga je tresla ter kakor neumen je strmel v pismo, ki je je imel v tresoči roki!

„Infamija!“ zaječi ter besen zmečka list.

Nekoliko časa se ne gane in komaj diha. Potem vzdigne nagloma glavo ter njegovi beli ustnici se povlečejo na bridek nasmeh.

„Brezimno pismo!“ déje zaničljivo. A potem se ga zopet poloti jeza.

„Če bi pa vender-le res bilo?“ zasiče. „Jaz nemam sovražnikov. In potem vse te podrobnosti:

Asnières, cesta, zelena vrata, vrt, hiša... Ne, mora biti res! Ona me ne ljubi, ona me zaničuje! O, gorje meni! Prevaran sem! ona me je prevarala! O, malopridnica! malopridnica!... Nič ni nesrečnice zadrževalo od te sramote, da, še misel na njenega otroka ne! Ona mi krade čast ter sramoti mene in otroka mojega! In jaz sem jo tako presrčno ljubil... jaz jo še ljubim!... O, kako sem prav imel, da sem sumil. Strašno, strašno!...

Kakor besen skoči po konci, zamolkli, jezni glasovi izvijejo se njegovim prsom ter roke žugaje vzdigne. Trenotek časa je mislil tudi na to, da bi tekkel k grofinji ter jej pokazal pisanje.

Da je to storil, lahko bi se mu bila opravičila grofinja; le resnico naj bi mu povedala. Po nesreči pa grof ni izpeljal prvotne te svoje misli. Ljubosumnost je pogubna svetovalka: ona premaga razum ter zmeša tudi najmočnejši duh. Grof sklene, da se bode premagoval ter — maščeval, krvavo maščeval!

Lavrin načrt je bil izvrstno osnovan, njena osveta je zmagala! —

6.

Pri zajutreku bil je grof Bussières miren in neprevzet. Silil se je celó, kramoljati s svojo so-

ristno je tedaj, da se najemajo odvetniki, bivajoči v kraji pristojnega občinskega urada ali sodišča. Najemati belgradske odvetnike za reševanje pravnih zadev v Nišu, Smederovem in družih mestih vzrokuje torej pretroške ter zatezuje pravdanje.

Ako bi se v trgovinskih krogih pojavila potreba, najeti si odvetnikov v teh ali družih mestih konzulatnega okraja (srbske kraljevine), prizadeval si bodem se vé, da pomorem; toda želeli bi bilo, naj bi se mi pošiljale dotične ponudbe po posredovanji pristojnih borznih in trgovinskih zbornic ali obrtnih društev, ki naj bi tudi svojo izjavo priložile. C. kr. poročnik: Stephani I. r.

Politični pregled.

Avstrijsko-ogerska država.

Včeraj nadaljevala se je v poslanski zbornici državnega zbora adresna debata. Pred pričetkom debate odgovoril je ministerski predsednik grof Taaffe na interpelacijo o izgredih v Česki ter dejal, da vlada globoko obžaluje te izrede ter jih graja. — Na to pričela se je adresna debata, katera je bila silno burna, morda jedna najburnejših avstrijskega parlamenta, kajti govornik Knotz prizadeval si je na vso moč, da provocira skandal. Debate udeležili so se Křepek, dr. Grégr, Knotz in naposled Lichtenstein ter Plener; tudi ministerski predsednik grof Taaffe bil je primoran po arogantnem in neosnovanem napadanju Knotzovem prijeti za besedo. Branil je najprej krepko českega namestnika ter odbijal levičarska sumničenja, potem pa se je potezal za čast vojne, katero je žalil Knotz. Neprestano čuli so se odobrovalni klici z desnice ministrovemu govoru, levica pa je poražena ugovarjala ter kočno zahtevala, naj bi se ministerski predsednik pozval na red, kar se se ve da ni zgodilo, ker ni bilo prav nikakega povoda. Včeraj čula je levica iz ust ministerskega predsednika toliko britkih resnic, da jih gotovo ne bode kmalu pozabila.

Stajerski deželni zbor skliče se dné 16. novembra k zopetnemu zasedanju; tako vsaj poročajo nekateri listi iz dobrih virov.

Tuje dežele.

O položaji na Balkanskem poluotoku se piše iz Berlina: Prizadevanje vlastij, da se na Balkanskem poluotoku zabrani vojska, se nadaljuje in goji se tudi nadeja, da ne bode brezuspešno. Grčiji in Srbiji se je namignilo, da nje zadene vsa odgovornost, če prično proti volji Evrope nepotrebno vojevanje, katero bi krušilo berolinsko pogodbo. Ob enem pa se diplomatski krogi trudijo najti pot, kako naj bi se rešilo vzhodno-rumeljsko vprašanje, da bi se na jedni strani za-

progo. Pri tem pa je njo ostro opazoval ter kmalu iztakne, da je raztresena in zle volje.

„To je slaba vest!“ misli si. Izza mize vstavši povpraša pa glasno: „Ali pojdeš danes ven?“ — „Da“, odgovori ona. — „To je lepo. In kam pojdeš?“ — „K Lavri.“ — „Ali je ni bilo včeraj tukaj?“ — „Da; pa obljubila sem jej, da jo danes obiščem.“ — „Če rabiš voz, dam zapreč.“ — „Ne, hvala. Od tu do ulice Anjou ni daleč, in sprehod mi ne bo škodoval.“ — „Kakor hočeš. Jaz pojdem tudi ven.“

S temi besedami jo zapusti.

Grofinja vzdihne. Zopet ji biva tesno pri sreci. A stvari ni mogla več opustiti.

„Ali delam slabo?“ povpraša se sam sebe. „Saj ravnam le tako, kakor mi veleva vest.“

Grof, vrnivši se v svojo sobo, požvenklja strežaju.

Ta hitro pride.

„Na očite mi voznika. Počaka naj me s svojim vozom na obrežji na oglu Rue Bellechasse.“

Strežaj se prikloni ter se obrne proti vratom. „Germain!“ pristavi grof, „ko grofinja zapusti hišo, naznanite mi to brzo!“

Strežaj se odstrani.

dovoljile želje Bolgarov, na drugi strani pa da bi se ne krušila berolinska pogodba ter se tako odvezel drugim državam vsak povod, zahtevati záse tudi kako pridobitev. Glavna misel je, naj se berolinska pogodba nedotaknena ohrani. Berolinska pogodba pa nikakor ne zabranjuje, da bi se bolgarski knez ne smel imenovati za pet let guvernerjem vzhodne Rumelije. Sultan je baje s tem predlogom zadovoljen. — Poročilo iz Carigrada o tej zadevi pravi: „Dasi pripravljen potegniti, če treba meč, bode sultan to storil le tedaj, če ga bodo vlasti naravnost pozvale; rajši pa vidi, da se vprašanje reši brez krviprolitja.“

Iz Pariza se poroča, da je pri zadnjem ministerskem svetu mr. Grévy uradno naznanil, da zopet nastopi kot kandidat za predsedništvo ljudovlade. Kongres se snide sredi meseca decembra.

Ožje volitve v Francoski izpale so ugodno za republikance; republikancev izvoljenih je 208, konservativcev pa samo 21. Ožje volitve so torej zopet popravile poraz, katerega so doživeli republikanci dné 4. t. m. Republikanci imeli bodo v zbornici še večjo večino, nego se je v slednjem času v vladnih krogih pričakovalo.

Razne vesti.

(Roparski umor.) V Verešmartu na Ogerskem dogodil se je v noči od pretečene nedelje grozen zločin. Ko je prišla pri ondotnem posestniku Ignaciju Glücku služoča dekla v nedeljo zjutraj k spalnici svojega gospodarja, dobila jo je v svoje začudenje odprto. Ko stopi notri, pokaže se ji nepopisljiv prizor. Gospodar Glück, njegova soproga in bratranka ležali so v postelji vsi razmesarjeni. On imel je na glavi 16 centimetrov globoko rano. Najbrž da ga je jeden hudodelcev s sekiro udaril čez glavo. Razen tega imel je vrat ves prerezan. Še bolj bila je gospodinja razmesarjena. Bratranci gospodarjevi je bila glava tako razbita, da so možgani vsi von viseli. Ta hotela se je v Ameriko preseliti in je svojega strijca le za slovo obiskala. Kedo je zločin doprinesel, je sedaj še čisto neznan. Sumi se, da so hudodelci uže prej ta večer splazili se v hišo, da so pod streho se skrili in po noči potem planili na prebivalce hiše ter jih na tako grozen način pomorili.

(Strop se podrl.) Iz Pešte poroča se o naslednji nesreči. V hiši neke Eleonore Polgar podrl se je pred nekolikimi dnevi, in sicer ponoči strop sobe, v kateri je stanoval pismonoša Krebs s svojo soprogo in otroci. Pismoša sam je slišavši pokanje o pravem času še utekel, soprogo in tri otroke pa je zasulo. On tekel je hitro na policijo in pomoč bila je kmalu na mestu. Vender so jednega otroka mrtvega potegnili izpod razvalin in soprogi pismonoševi je jedno nogo skoro po polnem odtrgalo od telesa. Druga dva otroka bila sta manj poškodovana. Nesreča prigodila se je

Grof stopi v svoj kabinet, kjer se je nahajala tudi izbrana njegova knjižnica. Odpre omaro, v kateri je bilo mnogo dragocenih in redkih umetnih rečij. Iz bogato posrebrnjene škatle vzame dvoceven samokres. Poskusi petelina ter najde vse v redu. Potem nabasa orožje ter je dene v žep. Njegov pogled je bil temen in žugalen.

Nekaj minut pozneje naznani strežnik grofu, da je milostiva gospa zapustila palačo.

Gospod Bussiéres vzame klobuk ter plane iz svoje sobe.

Germain je zmajal z glavo začuden in tožen. Prišedši na prosto, pogleda grof po cesti. Grofinja je bila izginila, pa najet voz je drčal uže na konci ceste.

„Ona je v vozu!“ zamomlja grof ter hiti na obrežje, kjer je čakal voz. — „Ali vas ni strežaj naročil?“ povpraša kočijaža. — „Da.“

Grof odpre vozna vrata ter skoči v voz.

„Kam?“ povpraša kočijaž. — „V Asnières.“ — „Tako daleč? Kaka ulica?“ — „Pokažem vam jo, ko hitro bova tam.“ — „Še boljše! Nisem prav znan v tem kraji“, opomni kočijaž, zapre vozna vrata, skoči na kozo ter požene konja.

(Dalje prihodnjič.)

zaradi malomarnosti hišne posestnice. Opozorjena bila je uže davno na to, da poslopje ni več varno in da bo treba popravljati ga, o ona se za to ni nič zvonila. Sedaj imela se bo pred sodnijo zagovarjati.

(Pod razvalinami.) Iz rumunskega mesta Jassy poroča se o grozni nesreči, ki se je prigodila v noči od 6. na 7. t. m. V palači kneza Roznovano začelo je namreč goret in ogenj razširil se je kmalu na postranska z različnim blagom in tvarinami prenapolnjena poslopja. Mestna požarna bramba in oddelek vojakov delala sta na vso moč, a ognja ni bilo moč udušiti, za to bilo je skrb obračati vsaj na to, da se zidovje ne podré. Ko pa so vojaki in ognjegasci zidove podpirali, začuje se hipoma na jedni strani strašen ropot in klic na pomagaje. Jeden del zidú zrušil se je ter pokopal več vojakov, med njimi tudi njih komandanta, kapitana Pauna. Ko so zrušeni zid razkopali, dobili so kapitana in še štiri druge možé mrtve, a dvajset mož in jeden častnik bili so hudó poškodovani. Dne 11. t. m. pokopali so ponesrečene zeló slovesno, vse meščanstvo in vojaštvo skazalo jim je zadnjo čast.

Domače stvari.

(Najvišji dar.) Nj. veličanstvo presvitli cesar blagovolil je po povodnji poškodovanim Koročcem zopet darovati 8000 gld. iz Najvišje zasebne blagajnice. — Nj. veličanstvo presvitli cesar podaril je občini Jablanici za zgradbo nove šole sto in petdeset goldinarjev iz Najvišje zasebne blagajnice.

(Notarijatska zbornica kranjska) izvolila je pri predvčeranjji seji predsednikom gosp. dr. Jarneja Zupanca, c. kr. notarja v Ljubljani; v odbor so bili izvoljeni gospodje: Ivan Gogola, dr. Teodor Rudež, Luka Svetec in dr. Fr. Vok; namestnikoma pa gospoda notarja Ig. Gruntar iz Logatca in Janko Kersnik z Brda.

(„Cecilijino društvo“ v Ljubljani) bode imelo v četrtek dne 22. oktobra t. l. VI. občni zbor z naslednjimi točkami: 1.) Ob desetih dopoldne: slovesna sv. maša v stolnici (Festum sanctae Fidei, V. M. sem.) Introitus „Me expectaverunt“, cantus choralis. Missa „O clemens, o pia, o dulcis Virgo Maria!“ IV. voc. inaequal. auct. Dr. J. Benz, op. 8. Graduale „Adjuvabit eam Deus“ IV. voc. aequal. auct. Ant. Foerster. Offertorium „Diffusa est gratia“ IV. voc. inaequal. auct. Dr. Fr. Witt. Communio „Feci iudicium“, cantus choralis. Po končani sv. maši pelo se bode še „Credo“ iz iste Benzove maše. 2.) Ob enajstih zborovanje v knezoškofijski palači; obsegalo bode: a) nagovor predsednikov; b) sporočilo tajnikovo; c) sporočilo blagajnikovo; d) sporočilo glasbenega vodje. 3.) Ob 1/4 na pet popoldne v cerkvi č. oo. franciskanov: a) „Adoro de devote“ auct. Eug. Frey; b) Lavretanske litanije, harmonizovan koral; c) „Tantum ergo — Genitori“, (B-dur) auct. dr. Fr. Witt; d) „Hvaljen bodi Jezus Kristus“, auct. dr. Fr. Witt.

(Pogreša se) od minole srede kmetovalec Jože Princ iz Lip na ljubljanskem močvirju. Minolo sredo je Princ gual v Ljubljano dva prašiča na prodaj; jednega prodal je za 21 gld., drugega za 27 gld. Od tedaj je Princ po polnem zginil; iskali so ga uže povsodi, a zaman je bil trud. Domneva se, da je Princ vračajoč se pijan po noči domov padel v jarek, do vrha napolnjen z vodo, ter utonil.

(Sleparica.) Omožena šivilja Leopoldina Fuchs iz Freiwaldaua v Šleziji osleparila je v slednjih dneh več oseb v Ljubljani. Prišla je k šivilji Ivanki Tomekovi ter jo prosila, ker mora obiskati imenitno osebo, naj jej posodi svojo črno obleko, rokavice in klobuk, češ, da vse te reči prinese nazaj v nekaterih urah. Nazaj je ni bilo več. Minolo soboto pa je prišla v tej prisleparjeni obleki k prodajalki Jeri Langer v prodajalnico Kolman-Miglarjevo na Mestnem trgu, kateri je uže pred 14 dnevi izvalila par črevljev; zdaj jo je prosila, naj jej dá zopet par črevljev, ker mora ob 4. uri iti za pogrebom; takoj po pogrebu pa se vrne ter poravna račun. Okolo 5. ure vrnila se je sleparica v drugi obleki ter prosila zopet Jero Langer, naj jej posodi ogrinjalno ruto, ker je mrz, ona pa mora še nekaj nujnega oskrbeti, vender pa da se vrne v pol uri ter potem poravná ves račun. A Leopoldina Fuchs se ni vrnila. Zdaj jo zasleduje policija. Pozor torej, kdor neče biti osleparjen!

— (Vinska letina.) Iz Maribora se poroča, da je trgatav deloma že končana, deloma pa se še vrši. Vinogradniki se veselijo dobre letine, povsodi so pridelali dobro kapljico. Cena vinu okolo Maribora je 7 do 8 gold. vedro. — „Ljutomerčan“ se je tudi dobro obnesel; mošt prodaje se kar od preše po 12 do 15 gold. vedro.

Poročilo o letini

sredi meseca oktobra t. l.

Vreme je bilo med prvo polovico meseca oktobra v večini dežel zelo različno in večinoma nestanovitno; v tem ko se je iz severnih dežel, osebito iz Galicije, poročalo o suhem in gorkem vremenu, katera je že pričela neugodno vplivati na razvijanje ozimine, bilo je v večini dežel hladno, deževno vreme, osebito v Tirolski, Koroški in Kranjski, bilo je mnogo deževja in celó povodnji in sneg padel je skoro v doline. Ozimna se je vsejala skoro povsod v prvi polovici meseca.

Ogerščica kaže dobro; le iz Moravske dohajajo tožbe, da se je slabo razvila. Kakor v prejšnji dobi, je tudi zdaj ozimina in detelja mnogo trpela po miših, osebito v Galiciji.

Ajda, katera se je večinoma že požela, dala je, oziroma obeta skoro povsodi srednjedober pridelek.

Pozna repa kaže različno; iz južne Tirolske se obeta srednja letina, iz Štajerske pa zelo dobra.

Detelja strnišnica se je v planinskih deželah slabo obnesla, škodovalo jej je deževno vreme.

Otave se je v nekaterih krajih malo nakosilo in toži se o pomanjkanji klaje.

Koruza, pesa in krompir so deloma že shranjeni, deloma se spravljajo domov. Koruza se je sploh dobro obnesla; pesa je dala srednji pridelek, krompirja pridelalo se je mnogo, v nekaterih krajih toliko, kakor že več let ne.

Trgatav se v večini dežel že končuje; pridelka skoro povsod mnogo, in na mnogih krajih zelo izvrsten.

Sadja se je mnogo nabralo.

Kostanja se je v Tirolski pridelalo srednje.

Telegrami „Ljubljanskemu Listu.“

Na Dunaji, 19. septembra. (Za včerajšnji list prekasno došel.) Denašnja seja izredno viharna. Govoril s prva Křeppek iz nemškega kluba, prežvekajoč stare fraze o „reakciji, klerikalizmu itd.“ Izvrstno razsvetlil Grégr položaj na Českem, kazoč prave razloge vznemirjenja narodov v levičarski taktiki. Potem Knotz strastno napadal desnico in vlado, Šukljeju očital, da je bil o svojem času pred deželno sodnijo stal zaradi svojih ruskih simpatij ter tedaj pravice nima, zagovarjati avstrijskega stališča. Taaffe odgovarjal srdito zaradi napadov na nenavzočega českega namestnika in na vojsko. Desnica frenetično ploskala, levica zahtevala, naj se minister na red pozove. Smolka odbil. Šuklje bo stvarno popravil, ker poslovni red tako zahteva, še le po končani debati.

Dunaj, 20. oktobra. (Iz poslanske zbornice.) Predsednik naznani, da se delegacije v 22. dan t. m. snidejo. — K zapisniku včerajšnje seje omeni Fiegl, da se predlog, naj se ministerski predsednik pokliče k redu, ni rešil. Dr. Smolka odgovarja, da je bil predlog zavrnjen. Adresna debata se nadaljuje.

Dunaj, 19. oktobra. Poslanska zbornica. Nj. ekselencija ministerski predsednik Taaffe odgovarja na interpelacijo o izgredih v Česki naslednje: Vlada najostreje graja znane slednje izgredne, kojih so se udeležile osebe obeh narodnostij. Oblastva, sodnije in žandarmerija storili so povsodi svojo dolžnost. Vlada torej predbacivanje, da ona ni Nemcev zadostno varovala, z vso odločnostjo zavrača. Dogodki v Trutnovem, Liberci bili so brez večjega pomena in krivci obsojeni. Najnovejši dogodki v Duhcovem in Liberci so gledé činiteljev in uzrokov neznan in nepojasnjeni. Gledé dogodkajev v Kraljevem Dvoru se je zoper 75 oseb, med njimi zoper župana, vložila tožba. Mestno zastopništvo bilo je razpuščeno. V vseh slučajih proizročevalo je izgredne le narodnostno razburjenje, koje se je pa potlačilo s zakonitimi sredstvi; vlada

mora torej osebito tudi trditev, da se je v armadi pojavil narodnostni prepir, označiti kot po polnem neutemeljen. Oblastva na Českem podvojila so v tem oziru svoje čuvanje. V slučaju novih izgredov bode vlada, naj ti že pohajejo od katerekoli stranke, brezobzirno postopala z vso strogostjo zakona. Vlada se nadeja, da se bode mirno skupno sporazumljenje med obema narodoma vedno bolj vtrjevalo.

Pariz, 19. oktobra. Pri ožjih volitvah izvoljenih je bilo 208 republikancev in 21 konservativcev.

Sredec, 19. oktobra. Vlada izročila je zastopnikom velevlastij dopolnilno noto, v kateri izreka, da se hoče po polnem ukloniti nasvetom in naredbam poslanikov v Carigradu.

Carigrad, 19. oktobra. Odgovarjajoča na kolektivno noto vlastij zahvaljuje se Turčija za njihove naredbe ter jih prosi, naj kneza bolgarskega napotijo, da se vrne v Bolgarijo.

Telegrafično borzno poročilo

z dne 20. oktobra.

	gld.
Jednotni drž. dolg v bankovcih	81.80
„ „ „ srebri	82.20
Zlata renta	108.25
5% avstr. renta	98.40
Delnice národne banke	857.—
Kreditne delnice	282.20
London 10 lir sterling	125.25
20 frankovec	9.95 ⁵
Cekini c. kr.	5.92
100 drž. mark	61.60

Meteorološko poročilo.

Dan	Čas opazovanja	Stanje barometra v mm	Temperatura	Vetrovi	Nebo	Mokrina v mm
19. oktobr.	7. zjutraj	736.84	7.6	szpd. sr.	megla	6.3
	2. pop.	734.53	14.6	svzh. sl.	sk. js.	
	9. zvečer	734.90	9.6	bzv.	obl.	dež

V založništvu našem izišla je na svitlo knjiga:

Saljivi Slovenec.

Zbirka najboljših kratkočasnic iz vseh stanov.

Nabral
Anton Brezovnik
učitelj.

12 pol v 8°. Mehko vezana stane 60 kr., franko po pošti 65 kr.

Ig. v. Kleinmayr & Fed. Bamberg
knjigotržnica v Ljubljani.

V našem založništvu se dobiva:

Odkritje Amerike.

Predelal H. Majar.

Trije deli — 436 strani, 8°. Vsi trije zvezki v platno skupe vezani 1 gld. 60 kr., po pošti 10 kr. več; posamični zvezki pa po 60 kr., oziroma po pošti 65 kr.

O tej knjigi piše prvi naš leposlovni list „Ljublj. Zvon“:

„Lep dar slovenski mladini. Vsak prijatelj naše mladine in književnosti naše bode zagledal hvaležen franciskanskemu patru Hrizogonu Majarju, da je lepo knjigo Campejevo priredil slovenski mladini. Prišla je na svetlo v Ljubljani pri Bambergu in ves naslov jej je: „Odkritje Amerike.“ Predelal H. Majar. Poučno zabavna knjiga v treh delih o I. Kolumbu, II. Kortesu, III. Pisaru. Papir je, kakor se taki knjigi spodobi, močan, tisk lep, pravilen in razločen, vsa vnanja oblika prijetna in prikupljiva in tudi cena blizu 30 tiskovnih pol obsežni, trdno v platno vezani knjigi ne previsoka. Ako se ozremo po naši književnosti, pritegniti moramo, da razun Ciglar-Tomšičeve „Sreče v nesreči“ ne poznamo knjige, ki bi tako prijala mladim slovenskim bralcem, kakor Majarjevo „Odkritje Amerike“. Preverjeni smo, da se ta lepa knjiga skoro udomači po slovenskih hišah in šolskih knjižnicah.“

Ig. pl. Kleinmayr & Fed. Bamberg v Ljubljani.

Tržaška komercialna banka

v Trstu.

Tržaška komercialna banka vsprejmlje denarne uloge v avstrijskih bankovcih in državnih papirjih, kakor tudi v zlatnih po dvajset frankov in se zaveže, kapital in obresti nazaj plačati v isti novčni vrednosti. Ista eskomptuje tudi menice in daje preddatve (posojila) na javne vrednostne papirje in blago v gori omenjeni novčni vrednosti. Vse operacije izvršujejo se po pogojih, ki so časoma naznačeni v tržaskih lokalnih listih. (66) 36—20

Dr. Hirsch

dobro znani specialni zdravnik za sifilitiko in kožne bolezni, ozdravlja po dolgoletnih izkušnjah v nebrojnih slučajih po sijajno skušenem in gotovo učinkujočem navódu (58) 27

sifilitiko in kožne bolezni (tudi zastarele), ulesa, bolezni sočala in v mehurji, poluočije, možko slabost, ženski tok, v najkrajši dobi radikalno brez vseh zlih nasledkov in brez oviranja v službovanji. Naslov: Dunaj, mesto, Kärntnerstrasse 5 (prej mnoga leta v Mariahilferstrasse), zdravi od 9. do 4. ure popoldne, a tudi pismeno in (pod molčečnostjo) pošilja zdravila. Honorar primeren.

Samo ta mesec še

Budimpeštanske razstavine srečke po 1 gld. 11 srečk 10 gld.

Glavni dobitek v gotovini 100.000 gld.

Dalje 20.000 gld. 10.000 gld. 5000 gld. a. v. itd. 4000 dobitkov

Upravništvo razstavine loterije v Budimpešti, Andrassy-jeva ulica 43.